

Styrelsens verksamhetsberättelse för år 2020

Året har till stor del präglats av Covid 19-pandemin, både i världen i stort och i kollektivhusrörelsen. Såväl Kollektivhus Nu som befintliga bogemenskaper och startargrupperna har behövt begränsa och omforma sina verksamheter i hög grad. Trots det har många som bor i kollektivhus vittnat om den stora betydelsen av det umgänge som ändå kunnat ske, när mycket annat i livet satts på paus. Uppfinningsrikedomen kring coronasäkra umgängesformer i husen har varit stor. Kollektivhus Nu och startargrupperna har också kunnat genomföra en hel del aktiviteter digitalt.

Intresset för bogemenskap har också ökat än mer, troligen på grund av pandemin. Medlemsantalet i vår facebookgrupp ”Kollektivhuslägenheter” har ökat med 40 % under hösten 2020. Flera positiva artiklar och andra mediainslag har publicerats om boendegemenskap och föreningen är efterfrågad i utvecklingsprojekt.

Årsmötet 2020

Årsmötet var ursprungligen planerat till 21 mars i kollektivhuset Sjöfarten i Stockholm. Eftersom restriktioner då börjat gälla om att social distans sköts mötet till 5 september. Då gällde samma restriktioner och mötet ordnades digitalt. 20 röstberättigade representanter från lika många föreningar deltog.

Styrelsen

Styrelsen har under året bestått av följande personer, med ansvarsområden:

Namn	Kollektivhus, ort	Ansvar
Ulrika Egerö	Dunderbacken, Stockholm	Ordf, medlems/kontaktlista facebook, utskick till medlemmarna, studiebesök
Mats Holmström	Sjöfarten, Stockholm	Vice ordf., svara på mejl, bokförsäljning
Birgitta Nordström	Sockenstugan, Stockholm	Kassör, budgetuppföljning, lista över medlemsbetalningar & stödmedlemmar.
Lotta Ahlén	Majbacken, Göteborg	Forskningskontakter
Ann Mari Engel	Tullstugan, Stockholm	Öppet hus, facebookgrupperna
Peter Bylund	Lagnö Bo, Trosa	Hemsidan, mediakontakter
Eva Mertel Högberg	Stolplyckan, Linköping	Suppleant
Linnea Wesslund	Tunnan, Borås	Suppleant

Kerstin Kärnekull har varit adjungerad till styrelsen som redaktör för Bo Tillsammans, ansvar för hemsidan, föreningens representant i projektet Elastiska hem, kontakt med blivande startargrupper och för internationella frågor.

Styrelsen har haft följande sammanträden: 2 februari i Cigarrlådan i Stockholm, 21 mars digitalt, 17 maj digitalt, 16 augusti på Tullstugans gård och digitalt, 6 september digitalt, 1 oktober digitalt, 3 november digitalt och 7 december digitalt.

Några beslut har tagits per e-post, men protokollförts på kommande styrelsemöte. Styrelseprotokollen finns tillgängliga på hemsidan. Under hela året har styrelsen också fört diskussioner per e-post.

Medlemmar, stödmedlemmar

Vid slutet av 2020 hade Kollektivhus Nu 71 registrerade medlemmar, tre fler än året innan. Av dessa är 46 befintliga kollektivhus och 25 intresseföreningar för bogemenskap (inklusive startargrupper). Tre nya startargrupper har blivit medlemmar under 2020.

I det nya kollektivhuset UnderSammaTak i Högsbo i Göteborg skedde inflyttning 31 mars 2020. I bogemenskapen Bosams i Borgholm skedde inflyttningen också under våren 2020. I Baskedal blev 12 lägenheter med kooperativ hyresrätt klara i etapper under året.

Byggandet av ett annat kollektivhus i Högsbo, detta i samarbete med föreningen Boihop, har fortsatt och inflyttning beräknas till mars 2021. I Stockholm har byggandet av kollektivhuset Kombo också fortsatt och inflyttning beräknas till sommaren 2021. I Uppsala har byggandet av kollektivhuset Rudbeckia påbörjats och inflyttning beräknas till hösten 2021. I Hammenhög utanför Ystad har en grupp köpt en gammal lantmannaskola och bygger nu om det till kollektivhus, som beräknas bli färdigt under 2021.

Tyvärr ser vi att de höga nybyggnadshyrorna hindrat många intresserade i alla tre städerna från att flytta in.

För fem andra nya kollektivhus (två i Göteborg, ett i Stockholm, ett i Borgholm och ett i Vaxholm) finns markanvisningar och planering för dessa pågår tillsammans med något kommunalt eller privat bostadsbolag. Flera planerade studiecirkel kring att bo kollektivt runt om i landet har dock fått skjutas på framtiden p.g.a. pandemin.

För samtliga föreningar har styrelsen inom sig utsett mentorer som då och då kontaktat sina föreningar. Tyvärr har pandemin under året gjort att styrelsen endast kunnat besöka ett kollektivhus. En lista med alla bogemenskaper och intresseföreningar uppdateras kontinuerligt.

Föreningen hade vid årets slut ca 100 registrerade individuella stödmedlemmar, även om de inte alla betalar stödmedlemsavgift varje år. De får mejl-utskicken av Bo tillsammans.

Resursbas till stöd för nya och gamla kollektivhus

Den årliga idébyardagen som först planerades till 22 mars och sedan till 6 september fick ställas in. Istället ordnades under hösten två digitala seminarier.

I det första presenterade Helena Westholm sin bok ”De byggde gemenskap”. Information om seminariet spreds brett till alla medlemsföreningar, stödmedlemmar och Bo tillsammans-prenumeranter, men även på hemsidan och på facebook. Över 100 personer deltog, bland annat från Finland och Norge. Seminariet spelades in och finns att ta del av på Youtube.

I det andra berättade kollektivhuset Majbacken hur de kunnat fortsätta med de gemensamma middagarna hela året och Slottet i Lund berättade om sina principer för hanteringen av pandemin. Alla deltagare kunde sedan ställa frågor och berätta hur de gjort i sina hus. Till det bjöds enbart medlems-

föreningarna in och ca 30 personer från 15 olika kollektivhus deltog. En rapport om kollektivhusen och Covid-19 finns på hemsidan kollektivhus.se.

Styrelsen har sökt samarbete med Coompanion, en organisation som stöder kooperativa föreningar och företag, för att undersöka möjligheten att vidareutveckla och förbättra den kooperativa hyresrätten som upplåtelseform för bogemenskaper. Något sådant samarbete har dock ännu inte kommit till stånd.

Kollektivhus NU får ofta frågor från medlemsföreningarna om juridiska, ekonomiska och andra frågor som kräver specialkompetens att besvara. Normalt försöker styrelsen besvara dessa frågor. Om de inte kan svara hänvisar de till någon som har den efterfrågade kompetensen.

Hemsida och Facebook

Hemsidan är föreningens viktigaste ansikte utåt. Att den är viktig framgår av alla de förfrågningar föreningen får om studiebesök och om information. Många använder sidan för att fråga hur man får bostad i bogemenskap. Journalister och studenter använder den för bakgrunds- och kontaktinformation. Under året har Kerstin Kärnekull varit webbredaktör, men hela styrelsen kan i princip göra ändringar på hemsidan om det behövs.

Föreningens sida på facebook har upprätthållit sin aktivitet 2020. Den har ca 1680 gilla-tryckningar och nya kommer varje månad. Ofta delar styrelsen via sidan information om spännande nyheter som också lagts upp på hemsidan. Föreningen har även en facebookgrupp för erfarenhetsutbyte och diskussioner mellan kollektivhus, startargrupper och andra intresserade som heter Kollektivhusforum. Den gruppen har nu 870 medlemmar, en ökning med 130 %. Diskussioner som förts där under året har ofta handlat om hanteringen av pandemin, och startargrupper sprider kännedom om sin verksamhet via gruppen.

Dessutom finns en facebooksida som heter ”Vi som vill bo kollektivt när vi är gamla” som startats av en startargrupp. Den har över 6100 medlemmar.

Kontakt med media, publicitet

Styrelsen har en lista över journalister med intresse för bostadsfrågor. Den fylls på kontinuerligt. Den har bl.a. använts för att sända ut *Bo tillsammans*”.

Under året har det varit många positiva artiklar och andra medieinslag om bogemenskap. Bland annat har Dagens Nyheter och Seniorens skrivit om det nya kollektivhuset i Göteborg, UnderSammaTak, och tidningen Borätt skrev om kollektivhuset Kupan i Stockholm. Lokaltidningen i Hägersten i Stockholm uppmärksammade kollektivhuset Dunderbackens 10-årsjubileum, efter att huset skickat ut ett pressmeddelande. Tidningen ETC har haft flera artiklar om kollektivhus och byggemenskaper.

Bo tillsammans

Nyhetsbladet *Bo tillsammans* har under året haft Kerstin Kärnekull som stående redaktör, med Anna Jalakas som medredaktör. Nyhetsbladet har under året kommit ut med fyra nummer. Ann Norrby har skött layout. Bladet har sänts ut till medlemsföreningar, stödmedlemmar, prenumeranterna på det elektroniska nyhetsbrevet samt journalister. Medlemsföreningarna uppmanas att sprida bladet till sina medlemmar, men det är inte känt i vilken utsträckning så skett.

Årets sista nummer ägnades åt tioårsjubileet av den internationella kollektivhuskonferensen på KTH 2010. Föreläsare, deltagare och funktionärer

berättade om sina upplevelser och vad de lärt sig. Numret skickades till de 120 deltagarna, som ju kom från alla världsdelar. Några av artiklarna översattes till engelska.

På webbplatsen kan man prenumerera på nyhetsbladet, vilket hörsammats av över 800 personer. Även stödmedlemmar får nyhetsbladet.

Öppet hus

Inga öppna hus kunde hållas under året p.g.a. pandemin.

Studiecirklar och kurser

Några startargrupper inledde året med studiecirklar om att bygga och bo i kollektivhus, med boken *Gemenskap och samarbete* som kurslitteratur, och några har kunnat fortsätta med digitala sådana under pandemin.

Seminarier och möten om kollektivhus

På grund av pandemin har det inte ordnats några fysiska seminarier eller möten om kollektivhus. Det webinarium om Helena Westholms bok ”De byggde gemenskap” som Kollektivhus Nu ordnade i november lockade flera personer som än så länge inte är aktiva i någon av medlemsföreningarna.

Påverkan på beslutsfattare

Styrelsen har påbörjat en debattartikel om att pandemin visar hur viktiga kollektivhusen är, som färdigställs 2021.

Samarbete med Föreningen för byggemenskaper

Årsmötet 2019 beslutade att startargrupper kan bli anslutna till både Föreningen för byggemenskaper och Kollektivhus Nu för en medlemsavgift från och med 2019. Hittills har ett par föreningar valt ett sådant dubbelt medlemskap.

Förmedling av lägenheter i kollektivhus

Styrelsen har en facebookgrupp för att söka, sälja eller informera om lediga lägenheter i kollektivhus. Den har nu över 3000 medlemmar efter en ökning på 40 % bara under hösten 2020 och den har haft många annonser under året. Man kan också annonsera på Kollektivhus NU:s hemsida.

Svea Fastigheter Bostad AB, som bygger kollektivhus i Uppsala och planerar för bogemenskaper i Vaxholm och Stockholm, har inrättat en möjlighet att anmäla intresse för lägenhet i kollektivhus i sin bostadskö.

Framställning och försäljning av publikationer

Föreningens bok ”Gemenskap och samarbete – i kollektivhus och bogemenskap” har sålts i mer begränsad utsträckning än tidigare år, eftersom det inte har hållits så många studiecirklar under pandemin.

Enstaka exemplar av boken från Stockholmskonferensen 2010, *Living together*, har sålts under året.

Deltagande i internationella och svenska konferenser, studiebesök m.m.

Föreningens erfarenheter och kompetens är fortsatt efterfrågad från såväl Sverige som andra länder. Under 2020 har dock mycket ställts in på grund av pandemin.

Sveriges Kommuner och Landsting genomförde ett webinarium om seniorboende där Kerstin Kärnekull medverkade med flera exempel på kollektivhus och bogemenskaper.

Arbetet har inletts med en uppföljningskonferens hösten 2021 till ”Socialt byggande och självbyggeri 2019”. Kollektivhus Nu deltar i förberedelserna genom Kerstin Kärnekull och Lotta Ahlén.

Forskning och utvecklingsprojekt om kollektivt boende

Föreningen har fortsatt att samla forskningsrapporter och uppsatser om kollektivt boende. Dessa har arkiverats elektroniskt och ofta omnämnts i *Bo tillsammans* och lagts ut på hemsidan.

Ett treårigt forskningsprojekt inriktat på ”Kollektivboende som en hållbar social, ekologisk och ekonomisk lösning” med professor Håkan Thörn, Göteborgs universitet, som huvudansvarig startade under 2015 och avslutades 2018. Projektet bedrivs tillsammans med forskare från Chalmers. Projektet är dokumenterat i en engelskspråkig rapport som kan laddas ned gratis. En svensk bearbetad version kommer under 2021.

Vinnova beslutade hösten 2018 om ett stort anslag till projektet Elastiska Hem, Kod Arkitekter leder arbetet tillsammans med 21 olika parter: Arkitekter, kommuner, brukare, byggbolag, akademi, fastighetsägare, med flera. Kollektivhus Nu är med som en i gänget. Tre olika modeller för delning och samarbete ska testas i ett kvarter, i ett område och inom ett helt bostadsföretag. Erfarenheter från kollektivhus och bogemenskaper förmedlas till projektet via Kerstin Kärnekull. Projektet avslutas den 26 januari 2021.

Vinnova har också givit ett stort anslag till Föreningen för Byggemenskaper för projektet ”Diversity”. Målet är att förbättra förutsättningarna för byggemenskaper genom utveckling av policy, tjänster och verktyg, främst riktade till byggrupper och kommuner. 19 parter samverkar inklusive Boverket. Kerstin Kärnekull är en av experterna och en kontakt mot kollektivhus och bogemenskaper. Inom projektet gavs i maj 2020 boken ”De byggde gemenskap” av Helena Westholm ut. Helena har följt 10 bygg- och bogemenskaper som tillkom åren 2005-2015 och bland annat visat att processen varit arbetsam, men att såväl bygg- som bogemenskaper upplevde att de lyckats med sina projekt.

Boverket stöder flera projekt med inriktning på kollektivt boende, bland annat en forskargrupp från Lund med projektet ”Hållbart boende och gemenskap: Ett steg mot integration och minskad klimatpåverkan” (Erik Johansson, Ivette Aroyo m fl). Forskarna deltog i årsmötet i Lagnö Bo 2019 och följer nu bland annat SällBo i Helsingborg. Ett annat är ”The Colive Enabler” inriktat på co-living.

Umeå universitet har fått planeringsbidrag från forskningsrådet Formas för att arbeta fram en ansökan om medel till ett projekt om ”omställningsgeografier” där urbana och rurala kommuner belägna i västra och norra Sverige undersöks. Projektet har sökt samarbete med Kollektivhus Nu och eftersom bland annat Tanums kommun är medverkande i projektet kommer Lena Falkheden i Hogslätts vänboende i Tanum bidra med bogemenskaps-erfarenheter i projektet. Styrelsen för Kollektivhus Nu kommer också ha fortsatt kontakt med projektet.

Föreningens ekonomi

Årets resultat blev åter bättre än budgeterat. Glädjande nog så har årsavgifterna från våra medlemsföreningar varit ovanligt höga i år. Intäkterna från vår bok har dock mattats av något, vi har inte heller gjort någon större

reklam för den under året. På grund av pandemin så har kostnaderna för övrig verksamhet blivit lägre än beräknat, både vad gäller konferenser och fysiska styrelsemöten, vi har mest träffats via zoom.

Vår ekonomi präglas fortfarande av projektet Elastiska hem som nu håller på att avslutas, det kommer att gå jämnt ihop i slutändan.

Årets resultat är plus 17 517 kr, om man räknar bort påverkan från Elastiska hem, vilket är betydligt mer än beräknat. Vi har ju då även ett ordentligt lager med böcker att sälja av efterhand. Vid årets slut fanns det 97 027 kr på Plusgirokontot (av dessa är 14 608 kr öronmärkta för Elastiska hem).

Uppfyllelse av verksamhetsplanen

På grund av pandemin har det varit svårt för styrelsen att uppfylla alla punkter i verksamhetsplanen, och av tidsbrist har vissa andra inte hunnits med. Till exempel

- har resursdatabasen inte gjorts tillgänglig,
- har kontakterna med politiker och andra beslutsfattare inte varit så intensiv som vi önskat
- har fakta som visar på den samhällsekonomiska vinsten med kollektivhus inte sammanställts
- har något arbete för att uppmuntra kommuner att ge bogemenskaper kommunal borgen inte bedrivits.

Slutord

Styrelsen har under året haft gott samarbete med stimulerande diskussioner och aktivt deltagande i mötena trots pandemin. Nya digitala former av kunskaps- och erfarenhetsutbyten har testats. Föreningen har genom digitala kanaler, utvecklingsprojekt och medier haft en viktig roll i att sprida kollektivhusidéen. Mycket återstår dock att göra för att påverka beslutsfattare mot större valfrihet på bostadsmarknaden.